

Hva betyr BAMAs bærekraftsstrategi for potetdyrkere i Norge?

Alvhild Hedstein, konserndirektør bærekraft og innovasjon

Dette er BAMA

136

År

Ansatte

2300 Norge
810 Internasjonalt

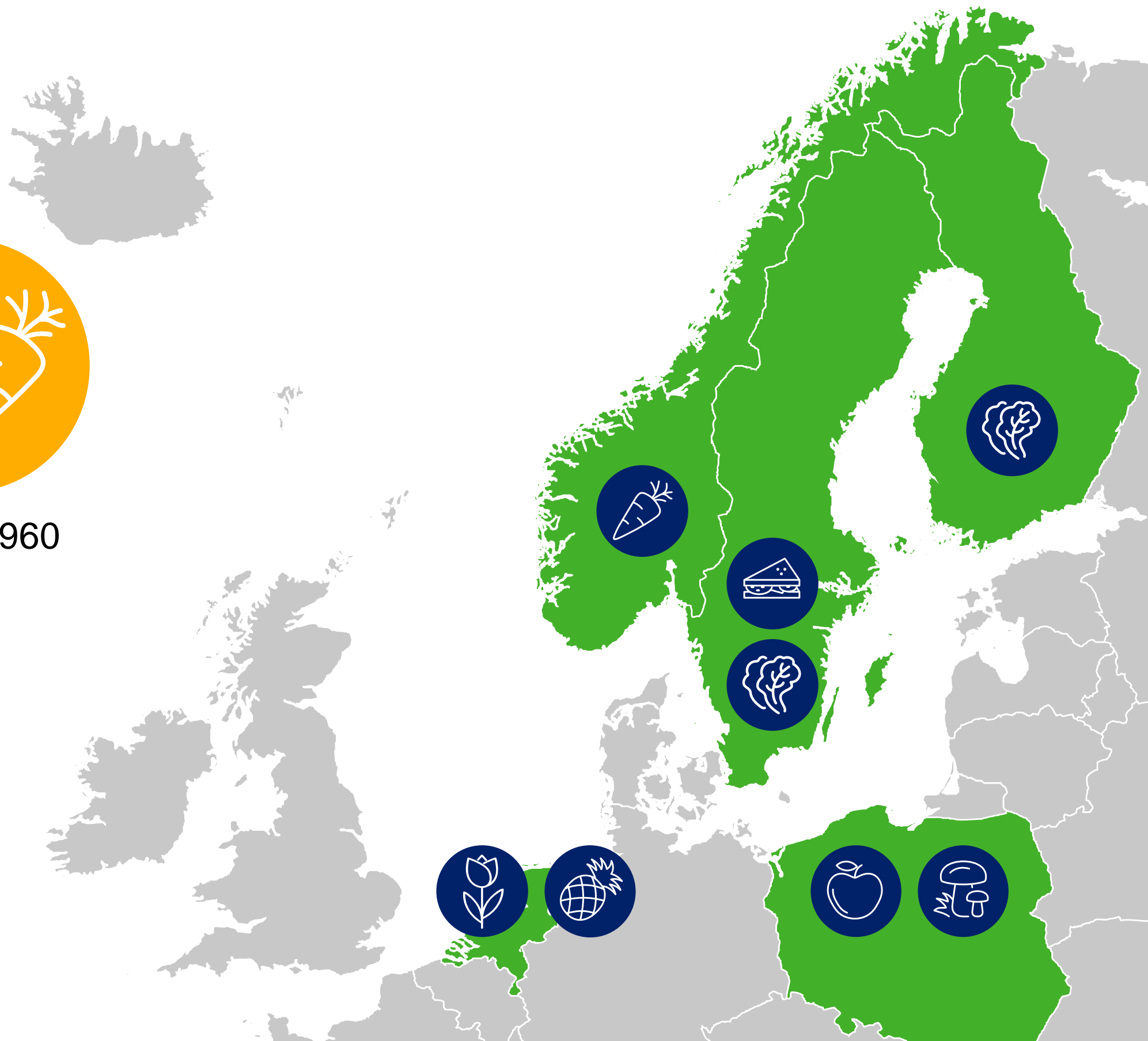
Siden 1960

20,8
MRD NOK

Omsetning
2021

#1

Norden

Nok mat – 60% mer innen 2050

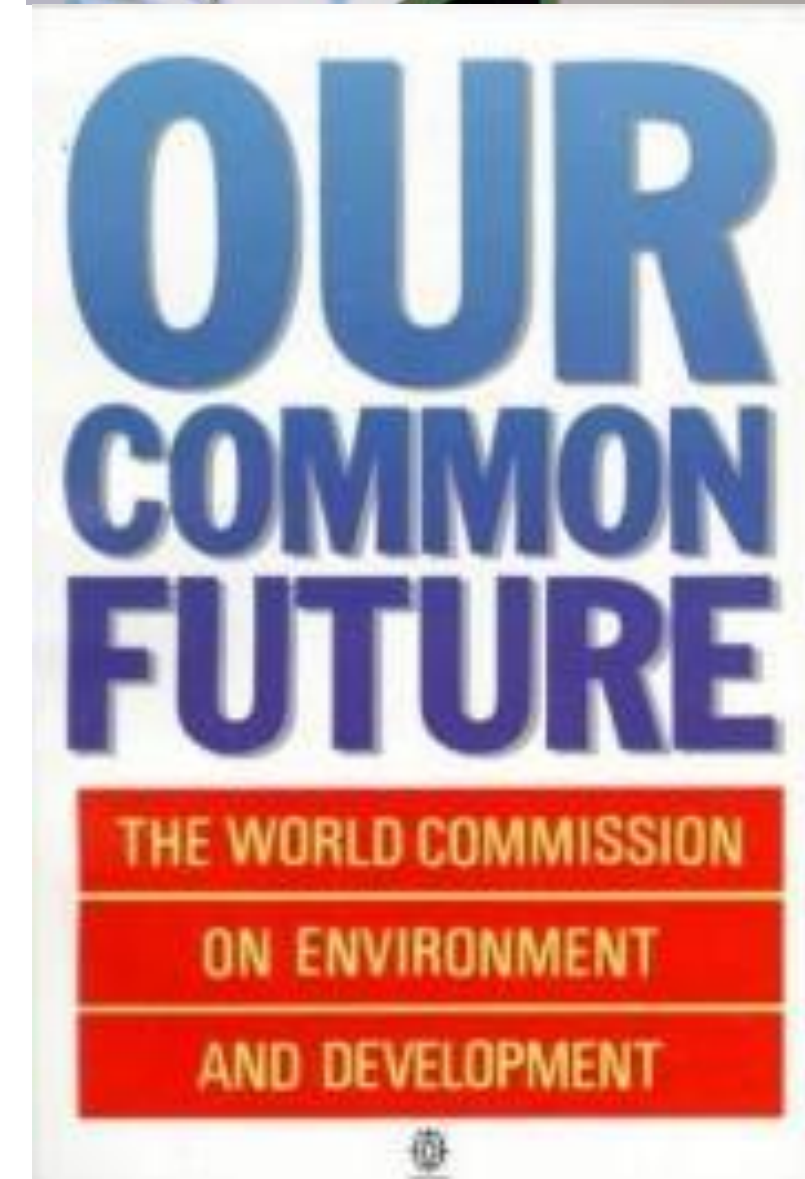

For å lykkes, trengs en mer bærekraftig utvikling

En utvikling som tilfredsstillter dagens behov uten å ødelegge for fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstillte sine behov

Parallelt med det norske bondeidealet:

- ✓ Gården skal overlates til neste generasjon i minst like god stand som da den ble overtatt

BAMAs bærekraftstrategi 2018 - 2024

Ansvarlig grønn vekst

Basert på grafikk av Jerker Lokrantz/Azote for Stockholm Resilience Centre

BAMAs løfte: Tilby de mest bærekraftige produktene

BAMAs hovedmål:

Forventninger til leverandører & underleverandører

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven)

ETISKE RETNINGSLINJER FOR LEVERANDØRER AV VARER OG TJENESTER

Vedlegg til rammeavtalen

Denne versjonen gjelder fra 8. oktober 2020

Formål

For BAMA er det viktig å ha en ansvarlig forretningspraksis som respekterer mennesker, samfunn og miljø. Vi driver vår virksomhet på en ansvarlig og transparent måte, i dialog med våre samarbeidspartnere, med ærlighet og gjensidig respekt i alle relasjoner. BAMA ser på samarbeid som en forutsetning for ansvarlig forretningspraksis, og avgjørende for å kunne nå FNs bærekraftsmål.

Prinsipper

De etiske retningslinjene for leverandører av varer og tjenester setter minimumsstandarder og skal signeres og følges av alle BAMAs leverandører. Leverandørene skal følge alle aktuelle nasjonale og internasjonale lover samt internasjonalt anerkjente standarder som OECD-, FN- og ILO-konvensjoner for menneskerettigheter, helse og sikkerhet, arbeidstakerrettigheter, miljø, rettferdig konkurranse, anti-korrupsjon og rettferdig forretningspraksis.

Ved avvik eller konflikt mellom den nasjonale lovgivningen og disse retningslinjene skal leverandøren følge den strengeste av standardene som er i samsvar med gjeldende lov.

Leverandørene må påse at deres egne underleverandører også følger disse standardene, inklusiv alle underleverandører bakover i verdikjeden. Dette omfatter også kontraktarbeidere, dagarbeidere og løsarbeidere som jobber for leverandørene og underleverandørene.

Politiske eller kulturelle omstendigheter kan i enkelte tilfeller gjøre det vanskelig å oppfylle bestemte standarder eller å identifisere eller få kontakt med alle underleverandører. I slike tilfeller må leverandørene se etter alternative måter å nå målene, etter avtale med BAMA.

Uakseptabel forretningskikk

BAMA har nulltoleranse for korrupsjon. Alle transaksjoner med BAMA skal være avtalefestede, lovlige og av normal forretningsmessig art. Det kan bli gjort bakgrunnssjekker av leverandører og samarbeidspartnere.

Leverandøren skal ikke tilby, gi, be om, godta eller ta imot noen form for bestikkelse, tilretteleggingshonorarer («facilitation payment») eller utilbørlig fordel, ytelse eller tjeneste til/fra offentlige tjenestemenn, internasjonale organisasjoner eller en annen tredjepart i privat eller offentlig sektor. Denne bestemmelsen skal ikke omgås gjennom bruk av mellommenn.

Utvikle og innføre bærekraftsindikatorer

Som dokumentasjon på at vi holder det vi lover:

- Vi vil tilby de mest bærekraftige produktene
- **Vi forbedrer kontinuerlig bærekraftsprofilen til våre produkter**
- Vi har med alle de tre aspektene (økonomi, sosiale forhold, miljø)

Som grunnlag for leverandørdialog og forbedringer i hele verdikjeden

Som grunnlag for mer målrettede kontroller og revisjoner, nasjonalt og internasjonalt

Potetens bærekraft fra jord til bord

Etisk produksjon
Verdiskapende
Næringsrik
Klimasmart

Bedre plantevern
Bedre kvalitet
Bedre lagring
Redusere svinn

God produktkvalitet forutsetter emballasje!

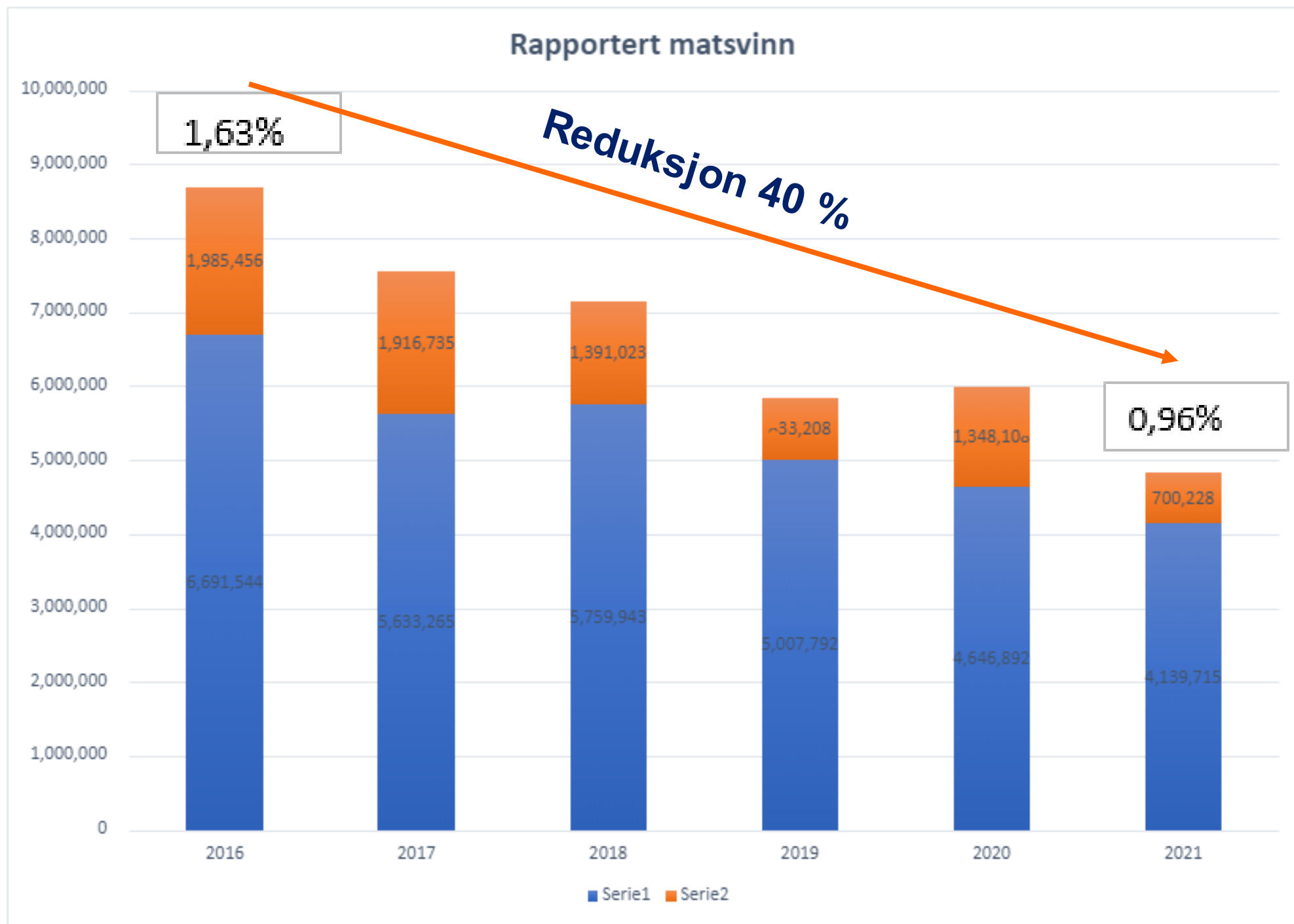
- BAMA skal benytte miljøriktige og ressursbesparende emballaseløsninger
- Vår emballasje skal bidra til redusert produktsvinn i hele verdikjeden
- Vår emballasje skal fungere i butikk og friste til kjøp
- Vi bruker plast når det er nødvendig, men så lite som mulig

Vi har tydelige emballasjeretningslinjer for emballasjeendringer!

Redusert matsvinn siden 2016

50 % redusert matsvinn fra 2016 til 2025

Utnytter små grønnsaker og stilker i stapper, moser og grønnsaksblandinger

Flere Berga-produkter som skaper verdier for hele verdikjeden

Utnytte potetsvinn (30%) til nye produkter eller salgbar vare

Nye Mjøsgrønt skal redusere svinnet med 20 %

Potetens klimafotavtrykk

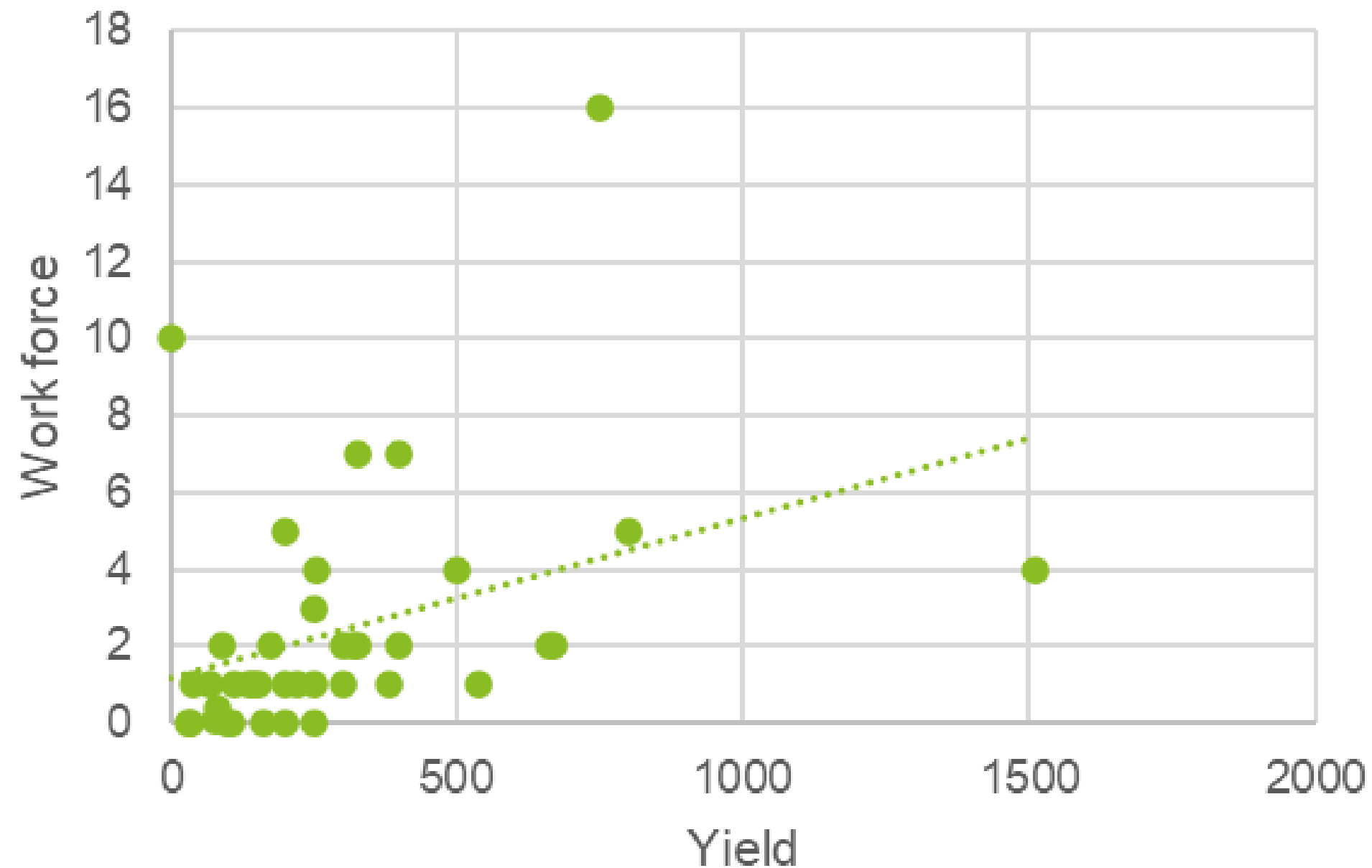
	% av utslipp
Nitrogengjødsling	32
Plantevern	5
CO ₂ utslipp fra jord og kalk	25
Jordarbeiding, arbeidsoperasjoner	7
Lagring	10
Settepotet	5
Vanning	1

Hvor kommer utslippene fra? Kilde: Potatoe Research Vol 54 pp 355-369. Nederland

Vi vil ha de beste bøndene!

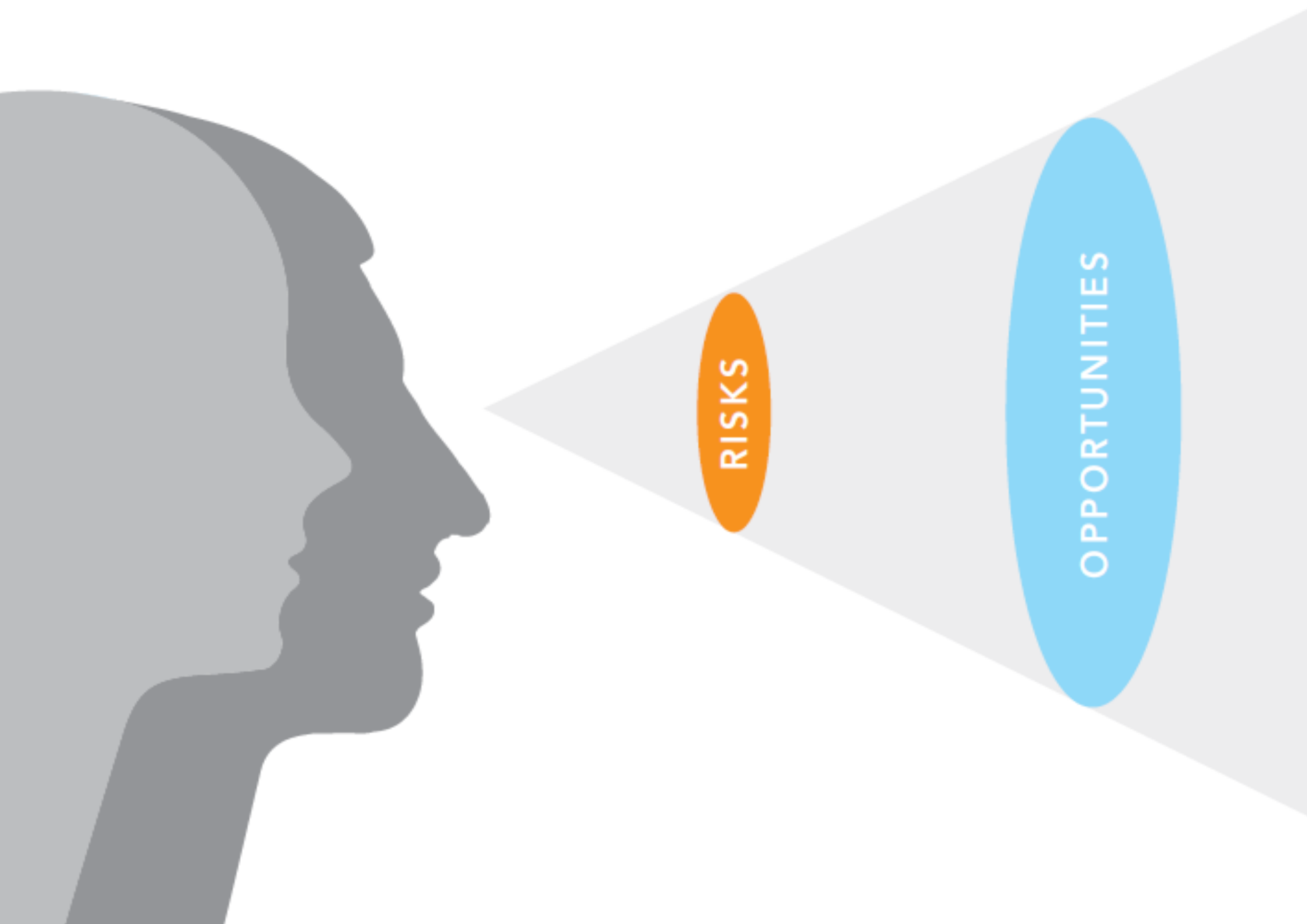
Relationship between workforce and amounts of carrots produced

Risiko for en global matkrise

DNV GL © 2016

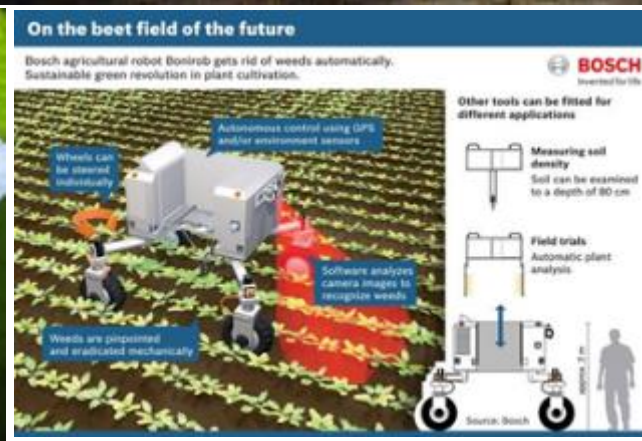
SMART
JORDBRUK

REDUSERT
MATSVINN

NYE
DIETTER

Smart jordbruk

Nye
dietter

om dagen

bāma

bama

Vår visjon: En sunnere og ferskere fremtid

Vårt ansvar: Stimulere til økt forbruk av frukt, grønnsaker, bær og poteter

Vårt løfte: Tilby de mest bærekraftige produktene